

Standaardisatieraad, 4 juli 2023

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
14 juni 2023

Bijlage(n)
/

memo

Gesprek werving externe deskundigen

Gevraagde inbreng

De Standaardisatieraad wordt gevraagd om kennis te nemen van de onderstaande voorstellen om de werving van externe deskundigen te vereenvoudigen. En te beoordelen of deze onder 2.2 en 2.3 al dan niet wenselijk zijn. Leden van de Standaardisatieraad kunnen tijdens dit gesprek nog andere voorstellen inbrengen. De resultaten van deze gedachtewisseling worden vervolgens gedeeld met en besproken in de redactiegroep voor de herziening van het informatieblad.

1. Context

Tijdens de bespreking van het aanmeldformulier voor de herziening van het bestaande Informatieblad externe deskundige in de Standaardisatieraad van 3 april jl. kwam naar voor dat overheidsorganisaties soms moeite hebben om een geschikte externe deskundige te vinden.

Zoals ook al tijdens het overleg is signaleerd, is een door het Nationaal Archief samengestelde vaste poule van externe deskundigen geen optie. Dat is namelijk niet in lijn met het bestaande Archiefbesluit. Dat stelt dat de externe deskundige ook door de overheidsorganisatie voorgedragen moet worden. Navraag bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) leert dat het nieuwe Archiefbesluit op dat punt niet zou veranderen. Doel is immers dat een externe deskundige een selectielijst vanuit het oogpunt van de burger onder de loep neemt. Een burger die evenmin (voor)kennis heeft van selectielijsten. Met een vaste poule dreigt die onbevangen blik verloren te gaan. Een laatste belangrijke kanttekening is dat het Nationaal Archief niet betrokken is bij de benoeming van externe deskundigen voor decentrale overheden. Het voorstel zou dus ook leiden tot een onevenwicht tussen verschillende bestuurslagen.

Vraag is dan wel hoe de werving van externe deskundigen verbeterd kan worden? Hieronder worden een aantal voorstellen ter informatie en ter bespreking gedeeld. Mee geïnspireerd door de eerste bespreking in de redactiegroep.

2. Voorstellen

2.1 Op niveau Archiefbesluit (ter informatie)

Navraag bij OCW leert dat het nieuwe Archiefbesluit zou voorzien dat de vereiste onafhankelijkheid niet meer zo sterk afhangt van de vraag of de betrokkene eerder werk verricht heeft voor die organisatie. Daartegenover staat dat een externe deskundige niet meer voor onbepaalde tijd benoemd zou kunnen worden.

2.2 Op niveau handreikingen (ter bespreking)

De handreikingen kunnen organisaties én externe deskundigen op dit punt meer handvatten bieden door te verduidelijken:

- Dat een overheidsorganisatie de hulp van de archiefbewaarplaats kan inschakelen bij de zoektocht naar een mogelijke externe deskundige;
- Hoe een overheidsorganisatie en een mogelijke externe deskundige met elkaar het gesprek kunnen voeren over een vergoeding;
- Dat een externe deskundige de mogelijkheid heeft om te sparren met derden binnen diens eigen netwerk.

2.3 Door het Nationaal Archief en koepelorganisaties decentrale overheden (ter bespreking)

Het Nationaal Archief en de koepelorganisaties van decentrale overheden zouden (samen) externe deskundigen beter kunnen omkaderen door:

- Jaarlijks een bijeenkomst van externe deskundigen te organiseren. Het Nationaal Archief heeft reeds een aantal van die bijeenkomsten georganiseerd voor externe deskundigen bij Rijksorganisaties;
- Een (mogelijk) nieuwe externe deskundige in contact te brengen met meer ervaren externe deskundigen;
- Een centraal aanspreekpunt voor externe deskundigen in te richten.